

De Nederlandse medische zorg



De gezondheidszorg is een van de grootste sectoren van Nederland. We geven met zijn allen relatief veel uit aan de zorg: volgens cijfers van het CBS vorig jaar 13,8% van het bruto binnenlands product. Daarmee drukt de branche een stevig stempel op de Nederlandse economie en dit geldt ook voor de werkgelegenheid. Door bevolkingsgroei, vergrijzing, technologische vooruitgang en een stijging van de welvaart zal de zorgbranche in omvang alleen maar verder groeien. Dit alles bij elkaar levert een complex vraagstuk op: hoe houden we de zorg op termijn betaalbaar en voor iedereen toegankelijk? Verandering, zoals efficiencylagen, herverdeling van zorgtaken, meer aandacht voor preventie en samenwerking, is onvermijdelijk en de zorg zal zich moeten aanpassen.

Verwachtingen in de medische zorg

Omzet en winst

Zorgondernemingen zijn uitgesproken positief voor de komende twaalf maanden. Wat betreft de omzet gaan zij uit van een stijging van gemiddeld 11% ten opzichte van iets meer dan 10% voor het Nederlandse bedrijfsleven. De winstontwikkeling blijft achter met een verwachte groei van 5,1% (versus +9,1% voor het mkb).

Kosten

In de afgelopen jaren zijn er veel zorgbanen verdwenen, maar er zijn tekenen dat de arbeidsmarkt in de branche weer aantrekt. Het UWV rekent voor de komende jaren op een banengroei van jaarlijks 1%. Dit komt onder meer door de grotere zorgvraag en het schrappen van bezuinigingen. Het aantal banen blijft daarmee wel kleiner dan in het topjaar 2012. Personeelskosten vormen met afstand de grootste kostenpost in de branche.

Voor de komende twaalf maanden verwachten ondernemers een verdere stijging van deze kosten met 2,4%.

Verder gaan zorgondernemers ervan uit dat de inkoopwaarde met 4,2% zal stijgen. Deze prognose is iets hoger dan die voor het mkb als geheel (+3,1%).

Kansen en bedreigingen

Ondernemers in de zorg zien vooral mogelijkheden in efficiënter werken (genoemd door 53,1% van de respondenten), bijvoorbeeld door het gebruik van technologische hulpmiddelen. Verder bieden samenwerking en netwerken kansen (genoemd door 37,5%).

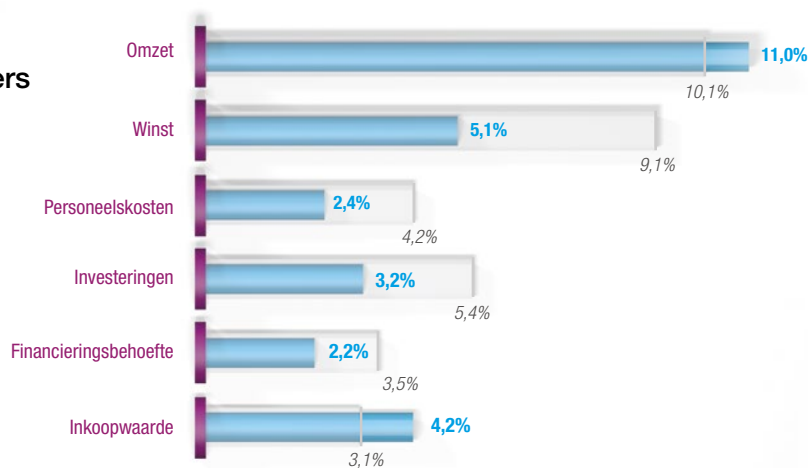
De belangrijkste bedreigingen zijn overheidsmaatregelen (genoemd door 54,8% van de respondenten), de financiële situatie van de onderneming en het aanbod van gekwalificeerd personeel (beide door 35,5% genoemd). De overheid is van grote invloed op de branche. Ziekenhuizen hebben het aantal bezoeken bijvoorbeeld zien dalen, onder meer

Financiële verwachtingen van medische zorgverleners

(komende 12 maanden)

● Percentage medische zorg

● Mkb-gemiddelde



door de hogere eigen bijdrage. Ook de bezuinigingen op de thuiszorg leiden tot vraagtuitval en andere vergoedingen verdwijnen uit het basispakket. In de komende jaren zal daarnaast het effect van vergrijzing onder het zorgpersoneel merkbaar worden. Daarbij heeft Nederland in vergelijking met veel andere Europese landen weinig medisch specialisten per hoofd van de bevolking.

KPI's

De omzet per fte is in de medische zorg de belangrijkste kritische succesfactor: driekwart van de zorgondernemers geeft aan dit als zwaarwegende KPI te zien. Voor ruim 57% is het totale aantal gewerkte uren belangrijke stuurinformatie.

Gezondheid en financiering

Kredietwaardigheid

Ondanks het toegenomen risicoprofiel van zorginstellingen, ligt het aantal faillissementen op het laagste niveau van de afgelopen tien jaar, zo blijkt uit de jaarlijkse ZorgRating benchmark van Finance Ideas. Gemiddeld hebben zorginstellingen hun financiële positie weten te verbeteren.

De analyse van SRA-BiZ laat zien dat het percentage zorgondernemers dat aan al de financiële verplichtingen kan voldoen (een PD-rating lager dan 1) licht is toegenomen: van 87,2% in 2015 naar 89% in 2016. Dit is ruim boven het mkb-gemiddelde van 78,7%.

Het percentage zorgbedrijven in de risicozone (PD-rating hoger dan 3) is verder gedaald: van bijna 11% in 2015 naar ruim 3% in 2016. Ook dit cijfer is duidelijk beter dan het gemiddelde voor het mkb.

Investerings

Het investeringssaldo (de investeringen in vaste activa minus het desinvesteringenvolume) is in 2016 ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van het jaar ervoor. Zorgondernemers zijn iets meer gaan investeren. Ten opzichte van de omzet steeg het investeringssaldo in de zorg licht: van 1,4% in 2015 naar 1,7% vorig jaar. Ter vergelijking: voor het mkb als geheel was dit bijna 9% in 2015 en bijna 3% in 2016.

Zorgondernemers verwachten voor de komende twaalf maanden een stijging van de investeringen van ruim 3%. Hiermee blijft de branche opnieuw achter bij de verwachtingen voor het mkb (5,4%).

Financiering

De financieringsbehoefte ligt in lijn met de investeringsverwachting. Uit onze analyse blijkt dat zorgondernemers in de komende maanden waarschijnlijk iets vaker een beroep zullen doen op externe financiering (+2,2%). Ter vergelijking: voor het mkb is dit +3,5%.